

NYELVTANI MAGYARÁZATOK

1. A függő beszéd fogalma

A függő beszéd (*indirect / reported speech*) valaki szavainak vagy gondolatának a tartalmi idézését jelenti, szemben a szó szerinti idézéssel (*direct speech*). Hasonlítsuk össze:

Szó szerinti idézés:

‘What are you laughing at?’ he asked her.
‘Oh, nothing,’ she said. ‘Just feel like laughing.’

Tartalmi idézés:

‘I’m feeling tired.’ ⇒ *She says (that) she’s feeling tired.*
„Fáradtnak érzem magam.” ⇒ Azt mondja, hogy fáradtnak érzi magát.
▶▶ Gyak. 1.

2. Az igeidők egyeztetése a függő beszédben

Ez a jelenség a kijelentő és a kérdő függő mondatokban fordul elő akkor, ha az idéző mondat állítmánya *past tense*-ben áll.

Ha a szó szerinti idézet..., akkor a függő mondat...

■ **present**

past

‘I **don’t know** that place.’ ⇒ He **said** he **didn’t know** that place.
 „Nem ismerem azt a helyet.” ⇒ Azt mondta, nem ismeri azt a helyet.

‘What **are** you **smiling** at?’ ⇒ He **asked** her what she **was smiling** at.
 „Min mosolyogsz?” ⇒ Megkérdezte tőle, hogy min mosolyog.

■ **present perfect / past**

past perfect

‘I **haven’t done** the job yet.’ ⇒ Jack **said** he **hadn’t done** the job yet.
 „Még nem végeztem a munkával.” ⇒ Jack azt mondta, (hogy) még nem végzett a munkával.

‘**Did** you **sleep** well?’ ⇒ He **asked** me if I **had slept** well.
 „Jól aludtál?” ⇒ Megkérdezte tőlem, (hogy) jól aludtam-e.

■ **shall / will – future**

would / should

‘I’**ll leave** soon.’ ⇒ He **told** us that he **would leave** soon.
 „Hamarosan indulok.” ⇒ Azt mondta, hogy hamarosan indul.

- A szó szerint idézett mondat szemlélete (*simple / continuous*) a függő mondatban is megmarad.
- Fordításnál (pl. nyelvvizsgán) figyeljünk arra, hogy a függő mondat *past* alakja értelmileg jelen idő, a *should / would* pedig nem feltételes mód, hanem ún. **future in the past**:

He said he **knew** that place.
 Azt mondta, hogy **ismeri** azt a helyet. (NEM: *ismerte)

They said they **would travel** to England.
 Azt mondták, hogy Angliába **fognak utazni**. (NEM: *utaznának)

►► **Gyak. 2.**

3. Kijelentő és kérdő mondatok a függő beszédben

Kijelentő mondatok

- A függő mondatot a **that** kötőszó vezeti be, ami az idéző mondatban gyakori igék (pl. **say, tell, think**) után a köznap nyelvben elmaradhat. Választékosabb igék (pl. **reply, claim, demand**) után, ill. a formális nyelvhasználatban nem marad el.
- A **tell** után ki **kell** tenni a közvetett tárgyat, de a **to** elöljárószó nélkül. A **say** után ki **lehet** tenni, a **to**-val együtt. Ha a közvetett tárgy nem nevezzük meg, csak a **say** használható, a **tell** nem.

She **told me** she hadn't slept much the night before.

She **said (to me)** she hadn't slept much the night before.

► Gyak. 1., 2., 3., 4., 7., 8.

Kérdő mondatok

- A szórend egyenes, a mondat végén pedig – a magyarhoz hasonlóan – nincs kérdőjel. Az egyenes szórend miatt a *simple present* és *past tense*-ben álló nem tagadó kérdés **do / does / did** segédigéje a függő kérdésben kiesik:

'**Do** you like reading?' ⇒ He asked me if I **like(d)** reading.

„Szeretsz olvasni?” ⇒ Megkérdezte tőlem, hogy szeretek-e olvasni.

'**Did** you like the show?' ⇒ She wants to know if we **liked** the show.

„Tetszett a műsor?” ⇒ Azt szeretné tudni, tetszett-e nekünk a műsor.

'**Did** you like the show?' ⇒ She asked us if we **had liked** the show.

„Tetszett a műsor?” ⇒ Azt kérdezte, tetszett-e nekünk a műsor.

Különösen figyeljünk a harmadik példában bemutatott esetre: múlt idejű idéző mondat esetén az eredeti **did** segédigéből a *past perfect* **had** segédigéje lesz.

- A függő kérdést bevezető kötőszó előtt *nem állhat* **that**:

She asked him **when** he had got home. ⇨ Megkérdezte tőle, **hogy mikor** ért haza.

- Kérdőszavas kérdés esetén a függő kérdés kötőszava a szó szerint idézett kérdés kérdőszava, igen/nem-kérdés esetén pedig az **if** vagy a **whether**:

‘**What** are you smiling at?’ ⇨ He asked her **what** she was smiling at.

„**Min** mosolyogsz?” ⇨ Megkérdezte tőle, hogy **min** mosolyog.

‘**How many** people were at your wedding?’ ⇨ She wanted to know **how many** people had been at my wedding.

„**Hányan** voltak az esküvődön?” ⇨ Azt szeretne volna tudni, **hányan** voltak az esküvőmon.

‘Are you really glad I came?’ ⇨ Jack asked Jill **if / whether** she was really glad he’d come.

„Tényleg örülsz, hogy eljöttem?” ⇨ Jack megkérdezte Jillt, tényleg örül-e annak, hogy eljött.

►► **Gyak. 9., 10., 11., 12.**

- A “**do you think**”-kérdések szerkezete:

A függő kérdés (azaz a mellékmondat) *kérdőszava* + **do you think** + a függő kérdés többi része *egyes szórendben* (vessző sehol sincs):

Why do you think you can take me for granted?

Miért gondolsz, hogy biztosra mehetsz velem kapcsolatban?

When do you think they left? • Mit gondolsz, mikor távoztak?

What do you think Jack’s new girlfriend is like?

Mit gondolsz, milyen Jack új barátnője?

Mivel ennek a kérdésfajtának a szerkezete eltér a magyartól, érdemes egy példa (a 2. mondat) segítségével szembeállítani a magyar és az angol nyelvhasználatot:

Magyar mondat: *Mit gondolsz, mikor távoztak?*

Helytelen Hunglish „tükörfordítás”: *~~*What do you think, when did they leave?*~~

Helyes angol mondat: *When do you think they left?*

A **how many** / **much** / **often** / **many times** egyben marad, a **what ... like** viszont elválík (utóbbiról lásd a fenti 3. példát).

How many people do you think were at my wedding?

Mit gondolsz, hányan voltak az esküvőmon?

►► Gyak. 13., 14., 15.

4. Módbeli segédigék a függő beszédben

past tense-ben álló főmondati állítmány esetén:

MAY

a) Ha **engedélyt** fejez ki: **might** / **could** v. *helyettesítő szerkezet*:

‘*May I have* a day off?’ ⇒ Jack asked the boss if / whether he **might have** / **could have** / **was allowed to have** a day off.

„Kivehetek egy szabadnapot?” ⇒ Jack megkérdezte a főnöktől, (hogy) kivehet-e egy szabadnapot.

b) Ha **valószínűséget** vagy **lehetőséget** fejez ki: **might**:

‘I **may be able** to lend you some money.’ ⇒ He said he **might be able** to lend me some money.

„Lehet, hogy tudok kölcsönözni neked némi pénzt.” ⇒ Azt mondta, lehet, hogy kölcsönözni tud nekem némi pénzt.

MIGHT: nincs változás:

‘I **might be able** to lend you some money.’ ⇒ Jack said he **might be able** to lend me some money.

„Lehet, hogy tudok kölcsönözni neked némi pénzt.” ⇒ Jack azt mondta, lehet, hogy kölcsönözni tud nekem némi pénzt.

►► **Gyak. 16.**

CAN, COULD

a) Képesség kifejezése:

– a JELENBEN: **could / be able:**

‘We **can** only **wait** five minutes.’ ⇒ They said they **could** only **wait / were** only **able to wait** five minutes.

„Csak öt perccel tudunk várni.” ⇒ Azt mondták, hogy csak öt perccel tudnak várni.

‘I **can’t do** the job alone.’ ⇒ Jill said she **couldn’t do / wasn’t able to do** the job alone.

„Nem tudom egyedül elvégezni a munkát.” ⇒ Jill azt mondta, hogy nem tudja/nem képes egyedül elvégezni a munkát.

– a MÚLTBAN általában meglévő képesség esetén **could** vagy **be able**, konkrét esetről beszélve **was / were able** vagy **had been able** (tagadó mondatban **could** is):

‘I **could swim** a mile when I was young.’ ⇒ Uncle Jack said he **could swim / was** vagy **had been able to swim** a mile when he was young.

„Egy mérföldet is le tudtam úszni, amikor fiatal voltam.” ⇒ Jack bácsi azt mondta, egy mérföldet is le tudott úszni, amikor fiatal volt.

‘I **was able to talk** to Jill yesterday.’ ⇒ Jack said he **was** / **had been able to talk** to Jill yesterday / the day before.

„Tegnap tudtam beszélni Jill-lel.” ⇒ Jack azt mondta, hogy tegnap / az előző nap tudott beszélni Jill-lel.

‘I **couldn’t talk** / **wasn’t able to talk** to Jill yesterday.’ ⇒ Jack said he **couldn’t talk** / **wasn’t (hadn’t been) able to talk** to Jill yesterday / the day before.

„Tegnap nem tudtam beszélni Jill-lel.” ⇒ Jack azt mondta, hogy tegnap / az előző nap nem tudott beszélni Jill-lel.

– EGYÉB (IGE)IDŐKBEN: **be able**:

‘Will I ever be able to learn to drive?’ ⇒ Jill wondered if she **would** ever **be able to learn** to drive.

„Vajon meg tudok-e tanulni vezetni valaha is?” ⇒ Jill azon tűnődött, (hogy) vajon meg tud-e tanulni vezetni valaha is.

‘Why haven’t you been able to finish the job?’ ⇒ He asked us why we **hadn’t been able to finish** the job.

„Miért nem tudtátok befejezni a munkát?” ⇒ Azt kérdezte, miért nem tudtuk befejezni a munkát.

b) Engedély kifejezése: **could** (jelen/múlt/jövő) v. *helyettesítő szerkezet, pl. allow / permit* (minden igeidőben):

‘Can / Could I take the car (tomorrow)?’ ⇒ My son asked me if he **could take** the car (tomorrow / the next day).

„Elvihetném az autót (holnap)?” ⇒ A fiam megkérdezte, hogy elviheti-e az autót (holnap/másnap).

‘We couldn’t get into the disco yesterday.’ ⇒ They complained that they **couldn’t get** // **weren’t allowed** / **permitted to get** into the disco yesterday / the day before.

„Nem tudtunk bejutni/nem engedtek be a diszkóba tegnap.” ⇒ Azt panaszták, hogy nem tudtak bejutni/nem engedték be őket a diszkóba tegnap/az előző nap.

‘I haven’t been allowed to complain.’ ⇒ He said he **hadn’t been allowed** to complain.

„Nem engedték meg, hogy panaszt tegyek.” ⇒ Azt mondta, nem engedték meg neki, hogy panaszt tegyen.

c) Valószínűség kifejezése: **can** / **could** (jelen); **could** (múlt); **be able** / **possible** (jövő):

‘Pets can be dangerous.’ ⇒ The vet said that pets **can** / **could** be ...

„A házi kedvencek veszélyesek is lehetnek.” ⇒ Az állatorvos azt mondta, hogy a házi kedvencek... stb.

‘Jack can’t / couldn’t have caused the accident.’ ⇒ Jill was sure Jack **couldn’t have caused** the accident.

„Jack nem okozhatta a balesetet.” ⇒ Jill biztos volt, hogy Jack... .

‘It won’t be possible for us to get there in time.’ ⇒ Jack was sure that we **wouldn’t be able to get** / that **it wouldn’t be possible (for us) to get** there in time.

„Nem létezik, hogy időben odaérjünk.” ⇒ Jack biztos volt, hogy nem tudunk időben odaérni/hogy lehetetlen lesz időben odaérnünk.

►► **Gyak. 16.**

MUST, NEED

a) MUST (NOT): általában nincs változás. Ha **utasítást, konkrét esetet** fejez ki, lehet **have to**, ha **tiltást**, lehet **be to**, vagy egyéb értelemszerű megfogalmazás is:

‘You must listen to me when I’m talking to you, Jack.’ ⇒

Jill told Jack that he **must listen** to her when she’s talking to him.

„Figyelj rám, amikor hozzád beszélek, Jack.” ⇒ Jill azt mondta Jack-nek, hogy figyeljen rá, amikor hozzá beszél.

‘Must I do the shopping?’ ⇒ Tom asked if he **had to do** the shopping.
„Be kell vásárolnom?” ⇒ Tom megkérdezte, kell-e bevásárolnia.

‘Don’t / You mustn’t tell anybody where we were last night.’ ⇒
She said I **mustn’t tell / wasn’t to tell** anybody where we were the previous night. vagy She **told me not to tell** anybody ...
„Ne mondd/Nem mondhatod el senkinek, hol voltunk tegnap éjjel.” ⇒
Azt mondta, hogy ne mondjam/nem mondhatom el senkinek, hol voltunk tegnap/az előző éjjel.

At the party Jill said, ‘I’m feeling awful. I must sit down for a minute.’ ⇒
At the party Jill said she **had to sit** down for a minute because she was feeling awful. (*konkrét eset*)
A bulin Jill így szólt: „Borzasztóan érzem magam. Le kell ülnöm egy percre.” ⇒ A bulin Jill azt mondta, hogy le kell ülnie egy percre, mert borzasztóan érzi magát.

‘We must get this car serviced when we get back.’ ⇒ Dad said we **d have to get** the car **serviced** when we got back.
„Szervizbe kell vinnünk ezt az autót, amikor visszaérünk.” ⇒ Apa azt mondta, szervizbe kell vinnünk az autót stb. (*a jövőre vonatkozik*)

NEED NOT: általában nincs változás; lehet **have / need to** is:

‘You needn’t see me off at the station if you’re busy.’ ⇒ Kate said I **needn’t see her off** at the station if I was busy.
„Nem kell kikísérnem az állomásra, ha sok a dolgod.” ⇒ Kate azt mondta, hogy nem kell kikísérnem az állomásra, ha sok a dolgom.

‘We needn’t hurry.’ ⇒ Jack thought we **needn’t / didn’t have (need) to** hurry. „Nem kell sietnünk.” ⇒ Jack úgy vélte, nem kell sietnünk.

b) Ha a **must** valószínűséget, következtetéslevonást fejez ki, a **needn't** pedig **véleménynyilvánítást**, nincs változás:

‘The guests must be on their way here.’ ⇒ Jill was sure that the guests **must be** on their way to our place.

„A vendégek már biztosan útban vannak ide.” ⇒ Jill biztos volt benne, hogy a vendégek már útban vannak hozzánk.

‘We must have met before.’ ⇒ She said we **must have met** before.

„Bizonyára találkoztunk már.” ⇒ Azt mondta, hogy bizonyára...

‘You needn't have ordered a taxi.’ ⇒ The guests told us that we **needn't have ordered** a taxi.

„Nem kellett volna taxit hívnotok.” ⇒ A vendégek azt mondták, hogy nem kellett volna taxit hívniuk.

►► **Gyak. 17.**

SHALL, WILL

■ **Jövő idejű cselekvés** kifejezése: **would**:

‘I'll be late for the meeting.’ ⇒ Jack said he **would be** late for ...

„Késni fogok az értekezletről.” ⇒ Jack azt mondta, hogy késni fog...

■ **Tanács** kérése: (*shall I/we* ⇒) **should / be to / to-infinitive**:

‘What shall we do?’ ⇒ They asked us what they **should do**. / ... what they **were to do**. / ... what **to do**.

„Mit tegyünk?” ⇒ Azt kérdezték tőlünk, hogy mit tegyenek.

■ **Szándék** kifejezése: (*will* ⇒) **would**:

‘I will look after the dog while you're away.’ ⇒ Jim promised that he **'d look after** the dog while we were away.

„Majd vigyázok a kutyára, amíg távol lesztek.” ⇒ Jim megígérte, hogy vigyáz a kutyára, amíg távol leszünk.

‘I won’t go to the party if Jill’s there.’ ⇒ Jack stated that he **wouldn’t go** to the party if Jill was there.

„Nem megyek el a bulira, ha Jill is ott lesz.” ⇒ Jack kijelentette, hogy nem megy el a bulira, ha Jill is ott lesz.

■ **Szokás, tartós állapot** kifejezése: nincs változás:

‘Jack will always bite his nails.’ ⇒ Jill complained that Jack **will** always **bite** his nails.

„Jack örökké a körmét rágja.” ⇒ Jill panaszkodott, hogy Jack...

■ **Felajánlás, javaslat, ígéret, kérés, utasítás**: értelemszerű:

‘Shall I look after your dog?’ ⇒ He **offered to look after** our dog.

„Vigyázzak a kutyátokra?” ⇒ Felajánlotta, hogy vigyáz a kutyánkra.

‘Shall we go hiking?’ ⇒ He **suggested going** hiking.

„Menjünk kirándulni.” ⇒ Azt javasolta, hogy menjünk kirándulni.

‘I shall / will look after your dog, I promise.’ ⇒ The neighbour **promised to look after** our dog.

„Vigyázok a kutyátokra, ígérem.” ⇒ A szomszéd megígérte, hogy vigyáz a kutyánkra.

‘Will you look after my dog?’ ⇒ She **asked us to look after** her dog.

„Legyetek szívesek vigyázni a kutyámra.” ⇒ Megkért minket, hogy vigyázzunk a kutyájára.

‘You will not go anywhere from here.’ ⇒ He **ordered us not to go** anywhere from that place.

„Nem mentek sehova innen.” ⇒ Megparancsolta, hogy sehova se menjünk arról a helyről.

► **Gyak. 18.**

SHOULD, WOULD, OUGHT, USED: változatlan, vagy értelemszerű körülírás:

‘You should do / ought to do something.’ ⇒ They told me that I **should do / ought to do** something. vagy They advised me **to do** something.

„Valamit tenned kéne.” ⇒ Azt mondták, hogy valamit tennem kéne. vagy Javasolták, hogy tegyek valamit.

‘You shouldn’t have / oughtn’t to have let Tom down.’ ⇒ Everybody said I **shouldn’t have / oughtn’t to have let** Tom **down**.

„Nem lett volna szabad cserbenhagynod Tomot.” ⇒ Mindenki azt mondta, hogy nem lett volna szabad cserbenhagynom Tomot.

‘Would you like some cake?’ ⇒ She **offered** me some cake.

„Kérsz süteményt?” ⇒ Süteménnyel kínált.

‘I used to smoke but I gave it up long ago.’ ⇒ Jack told us he **used to smoke** but he’d given it up long before.

„Valaha dohányoztam, de már régen leszoktam.” ⇒ Jack azt mesélte nekünk, hogy valaha dohányzott, de már régen leszokott róla.

►► **Gyak. 18.**

5. Felszólító és tiltó mondatok a függő beszédben

a) *Második személy:* a felszólítást vagy tiltást kifejező **ige + közvetett tárgy + (not) + to-főnévi igenév:**

‘Please give me some money.’ ⇒ Kate **begged Tom to give** her ...

„Adj egy kis pénzt, kérlek!” ⇒ Kate kérlelte Tomot, adjon neki...

‘Don’t go near the cliff edge, kids.’ ⇒ The mother **told her children not to go** near the cliff edge.

„Ne menjetek közel a sziklaperemhez, gyerekek!” ⇒ Az anya szólt a gyerekeinek, hogy ne menjenek közel a sziklaperemhez.

Az idéző mondat igéje értelemszerűen sokféle lehet, pl. **beg, tell, ask, order, remind, warn** (a **say** azonban nem).

Felszólítást kifejezhet az **ige + that + should** szerkezet is:

‘Leave the danger zone.’ ⇨ The police ordered the onlookers **that they should leave** the danger zone.

„Hagyják el a veszélyzónát!” ⇨ A rendőrség (arra) utasította a bámészködőket, hogy hagyják el a veszélyzónát.

b) *Első és 3. személyben* a **let sb do sth** szerkezettel képzett felszólítást értelemszerűen alakítjuk át függő beszéddé:

‘Let’s go to the movie,’ said Tom. ⇨ Tom **suggested going / suggested that we should go** to the movie.

„Menjünk moziba” – mondta Tom. ⇨ Tom javasolta, hogy menjünk...

‘Let’s not argue with the traffic warden,’ Kate suggested. ⇨ Kate **suggested not arguing / suggested that they shouldn’t argue** with the traffic warden.

„Ne vitatkozzunk a parkolóőrrel” – javasolta Kate. ⇨ Kate javasolta, hogy ne vitatkozzanak a parkolóőrrel.

► Gyak. 19., 21.

6. Feltételes és óhajtó mondatok a függő beszédben

past tense-ben álló főmondati állítmány esetén

■ Jövőre utaló *present / future* ⇨ **past / conditional present**

‘If that man calls again I’ll tell him to go to hell.’ ⇨ Jill said if that man **called** her again she **would** tell him to go to hell.

„Ha az a pasas megint felhív, elküldöm a pokolba.” ⇨ Jill közölte, hogy ha az a pasas megint felhívja, elküldi a pokolba.

- *A feltételes igealakok változatlanok maradnak:*

‘If I were you I wouldn’t risk going there.’ ⇒ Jack said if he **were** me he **wouldn’t risk** going there.

„A helyedben nem kockáztatnám, hogy odamenjek.” ⇒ Jack azt mondta, a helyemben nem kockáztatná, hogy odamenjen.

‘If the referee hadn’t been biased we’d have won the match.’ ⇒

The players asserted that if the referee **hadn’t been** biased, they **would have won** the match.

„Ha a bíró nem lett volna részrehajló, megnyertük volna a meccset.” ⇒ A játékosok állították, hogy ha a bíró nem lett volna részrehajló, megnyerték volna a meccset.

- *Az óhajtó mondatok igealakjai változatlanok maradnak*

(DE: I wish ⇒ *He / She wished*)

‘I wish Jack weren’t such a reckless driver.’ ⇒ Jill said **she wished** Jack **weren’t** such a reckless driver.

„Bárcsak ne lenne Jack ilyen felelőtlen vezető.” ⇒ Jill azt mondta, bárcsak ne lenne Jack olyan felelőtlen vezető.

‘I wish we had arrived there earlier.’ ⇒ He said **he wished** they **had arrived** at that place earlier.

„Bárcsak korábban értünk volna oda.” ⇒ Azt mondta, hogy bárcsak korábban értek volna oda.

‘We’d rather Jack studied law than music.’ ⇒ Jack’s parents said they **would rather** he **studied** law than music.

„Inkább jogot tanulna Jack zene helyett.” ⇒ Jack szülei azt mondták, inkább jogot tanulna (a fiuk) zene helyett.

►► **Gyak. 20.**

7. Egyéb mondszerkezetek a függő beszédben

- *Felkiáltó/tagolatlan mondatok: értelemszerű körülírás:*

‘You fool!’ ⇒ **He called me a fool.** • „Te bolond!” ⇒ Bolondnak nevezett.

‘Hey! You there!’ ⇒ **He shouted after us.**

„Hé! Maguk ott!” ⇒ Utánunk kiabált.

- *Rövid válaszok: értelemszerű, a rövid válaszok képzésének szabályai szerint:*

‘Have you done the shopping?’ ‘No.’ ⇒ Jill asked Jack if he’d done the shopping and **he answered he hadn’t.**

„Bevásároltál már?” „Nem.” ⇒ Jill megkérdezte Jack-et, bevásárolt-e már, mire Jack azt felelte, hogy még nem.

‘Can you drive a truck?’ ‘Yes.’ ⇒ I asked Uncle Sam whether he could drive a truck and **he said he could.**

„Tud teherautót vezetni?” „Igen.” ⇒ Megkérdeztem Sam bácsit, tud-e teherautót vezetni, és azt válaszolta, hogy igen/tud.

- *Vegyes mondszerkezetek, ill. több mondat összekapcsolása: a tagmondatok fajtájától függően értelemszerű:*

‘Let’s buy a pet snake,’ Jack said. ‘Forget about it,’ replied Jill. ⇒ **Jack suggested buying a pet snake but Jill was against the idea.**

„Vegyünk egy kígyót!” – mondta Jack. „Felejtsd el!” – válaszolt Jill. ⇒ Jack azt javasolta, hogy vegyenek egy kígyót, de Jill ellenezte.

‘What nonsense! Don’t believe it!’ ⇒ **Jack thought it was nonsense and told me not to believe it.**

„Micsoda badarság! El ne hidd!” ⇒ Jack úgy vélte, hogy ez nagy badarság, és azt mondta, ne higgyem el.

► **Gyak. 21.**

8. Más értelemszerű változások a függő beszédben

- *Személyes és birtokos névmások*, ill. *determinánsok*: lásd a fenti példamondatokban.
- *A mutató névmások, helyhatározószók* stb. sokszor csak az eredeti, szó szerint idézett mondatban értelmezhetők, a függő mondatban értelmüket veszítik. Ilyenkor „magyarázzuk” őket:

‘Here, take **this**, little boy,’ the shop assistant said. ⇒ The shop assistant gave my son **a lollipop**.

„Tessék, vedd el, kisfiú!” – mondta az eladó. ⇒ Az eladó adott a fiamnak egy nyalókát.

‘I’ll be **here** by eight.’ ⇒ He promised he’d be **at my place** by eight.

„Nyolcra itt leszek.” ⇒ Megígérte, hogy nyolcra a lakásomon lesz.

‘You can sit **here**, Tom’ said the girl. ⇒ The girl allowed Tom to sit **next to her**.

„Ideülhetsz, Tom” – mondta a lány. ⇒ A lány megengedte Tomnak, hogy melléüljön.

- *Az időhatározók* – a magyarhoz hasonlóan – értelemszerűen megváltozhatnak, tipikusan a következőképpen:

today ⇒ *that day*

yesterday ⇒ *the day before / the previous day*

the day before yesterday ⇒ *two days before / earlier*

last week / month stb. ⇒ *the week before / the previous week*

tomorrow ⇒ *the next / following day*

the day after tomorrow ⇒ *in two days’ time / two days later*

next week / month stb. ⇒ *the next / following week / month stb.*

ago ⇒ *before / earlier*